

Aalscholver, februari 2025 | Gerda Baas

Krassen van een Gooise kijker Volksnamen

Alle organismen op aarde - en dus ook vogels - hebben een officiële naam en een wetenschappelijke (Latijnse) naam.

Daarnaast zijn er onder de bevolking namen gangbaar, die daarvan afwijken en daarom volksnamen worden genoemd en per streek verschillen. Voor degenen die belangstelling hebben voor de afkomst en het belang van vogelnamen gaat een wereld open wanneer zij zich - net als ik - daarin gaan verdiepen.

Enkele honderden vogelsoorten in het Nederlandse taalgebied blijken een volksnaam te hebben en bij ruim 5.000 van die triviale namen, waaronder dialectische varianten, is duidelijk geworden hoe die tot stand zijn gekomen. Wat een boeiende materie! Je valt van de ene verbazing in de andere.

Enkele decennia geleden is er zelfs een boek over verschenen met als titel 'De Nederlandse vogelnamen en hun betekenis', dat tweedehands voor nog geen tien euro wordt aangeboden. Van algemene vogels, zoals de Spreeuw worden respectievelijk zo'n veertig en van de Huismus zesenvijftig volksnamen vermeld. Die zijn onder meer ontleend aan hun verenkleed, roep, gedrag, of voedselgebruik. Voorbeelden uit de laatste categorie zijn Palingdief (Aalscholver) en Kernbijter (Appelvink), Distelvink (Putter). De Merel met bijna zestig alternatieve namen mag er ook zijn. De aanduiding Regenfluitter gaat uit van de veronderstelling dat hij nat weer aankondigt. Wat bedoeld wordt met een Kerosinevink laat ik aan de fantasie van de lezer over. Op Schiphol vliegen ze af en aan.

Puttertje (aquarel),
februari 2025 | Sylvia Vermaas